

Popis literature za predmet "Srednjovjekovna nacionalna arheologija"

a) Povijesna djela, opći pregledi i rasprave:

1. F. Šišić, Povijest Hrvata u doba narodnih vladara, Zagreb 1925.
2. N. Klaić, Povijest Hrvata u ranom srednjem vijeku, Zagreb 1971.
3. N. Klaić, Povijest Hrvata u razvijenom srednjem vijeku, Zagreb 1975.
4. N. Klaić, Izvori za hrvatsku povijest do 1526. godine, Zagreb 1972.
5. B. Grafenauer, Prilog kritici Konstantina Porfirogeneta o doseljenuju Hrvata, Historijski zbornik 5/1952, 1-56.
6. J. Ferluga, Vizantiska uprava u Dalmaciji, Beograd 1957.
7. Lj. Karaman, Iz kolijevke hrvatske prošlosti, Zagreb 1930.
8. R. Katičić, Uz početke hrvatskih početaka, Split 1993.
9. Ž. Rapanić, Predromaničko doba u Dalmaciji, Split 1987.
10. I. Petricioli, Od Donata do Radovana, Split 1990.
11. M. Prelog, Djela 2 (Između antike i romanike), Zagreb 1993.
12. Etnogeneza Hrvata, uredio N. Budak, Zagreb 1995.
13. A. Grabar, Vizantija, Novi Sad 1969.
14. R. Krautheimer, Early Christian and Byzantine Architecture, 19864, Kingsport.
15. J. Hubert, J. Porcher, W. F. Volbach, Carolingian Art, London 1970.
16. N. Klaić, I. Petricioli, Zadar u srednjem vijeku, Zadar 1977.
17. I. Ostojić, Benediktinci u Hrvatskoj i ostalim našim krajevima, vol. I-III, Split 1963-65.

b) Prijelazno razdoblje 7. i 8. stoljeća:

1. N. Klaić, Marginalia uz problem doseljenja Hrvata, Hauptmannov zbornik, SAZU, Razprave V, Ljubljana 1966.
2. B. Grafenauer, Slovanski naselitveni valovi na Balkanski poluotok, ZČ XVIII/1964, 219-227.
3. B. Grafenauer, Nekaj vprašanja iz dobe naseljavanja južnih Slovanov, ZČ IV/1950, 23-126.
4. N. Klaić, Najnoviji radovi o 29, 30. i 31. poglavlju u djelu De administrando imperio cara Konstantina Porfirogeneta, Starpros 15/1985, 31-60.
5. I. Marović, Reflexions about Year of the Destruction of Salona, VAHD 77/1984, 293-314.
6. I. Goldstein, Bizant na Jadranu, Zagreb 1992.
7. B. Marušić, Istra u ranom srednjem vijeku, Pula 1960.
8. Z. Vinski, O nalazima 6. i 7. st. u Jugoslaviji s posebnim obzirom na arheološku ostavštinu iz vremena prvog avarskog kaganata, Opusc. archaeol. 3/1958.
9. J. Werner, Slawische Bügelfibeln des 7. Jahrhunderts, Reinecke Festschrift, Mainz 1950, 150-172.
10. Z. Vinski, Naušnice zvjezdolikog tipa u Arheološkom muzeju u Zagrebu s posebnim obzirom na nosioce srebrnog nakita Čađavica, Starpros 2/1952, 29-56.
11. J. Korošec, Ostava brončanih matrica za otiskivanje u Biskupiji kod Knina, Starpros 6/1958, 29-43.
12. J. Korošec, Uvod v materialno kulturo Slovanov zgodnjega srednjega veka, Ljubljana 1952.
13. Lj. V. Pekarskaja, D. Kidd, Der Silberschatz von Martynovka aus dem 6. und 7. Jh (Ukraine), Innsbruck 1994.
14. J. Belošević, Materijalna kultura Hrvata od VII. do IX. stoljeća, Zagreb 1980.
15. J. Belošević, Die ersten slawischen Urnengräber auf dem Gebiete Jugoslawiens aus dem Dorfe Kašić bei Zadar, Balcanoslavica 1/1972, 73- 86.

16. Z. Gunjača, Groblje u Dubravicama kod Skradina i druga groblja 8-9. stoljeća u Dalmaciji, u *Etnogeneza Hrvata*, Zagreb 1995, 159-177.
17. Ž. Krnčević, Srednjovjekovna arheološka nalazišta na šibenskom području, *Izdanja HAD-a* 19/1988, 197-225.
18. Lj. Karaman, Zlatni nalaz na Trilju nedaleko od Sinja, *VAHD* 44/1921.
19. J. Belošević, Srednjovjekovno groblje u okolišu crkve Sv. Križa u Ninu, *RFFZd* 37(24)/1999, 105-154.
20. K. Vinski-Gasparini, S. Ercegović, Ranosrednjovjekovno groblje u Brodskom Drenovcu, *VAMZ*, 3.s. 1/1961, 129-159.
21. K. Vinski-Gasparini, Ranosrednjovjekovna kadionica iz Stare Vrlike, *Starpros* 6/1958, 129-159.
22. Z. Vinski, Novi ranokarolinški nalazi u Jugoslaviji, *VAMZ*, 10-11, 143-188.
23. Lj. Karaman, O spomenicima VII. i VIII. stoljeća u Dalmaciji i o pokrštavanju Hrvata, *VHAD*, n.s., 22-23, 73-113.
24. Lj. Karaman, O vremenu krstionice kneza Višeslava, *Peristil* 3/1960, 107-109.
25. Lj. Karaman, Sarkofag Ivana Ravenjanina u Splitu i ranosredovječna pleterna ornamentika u Dalmaciji, *Starinar* III, 3/1924-25, 43-59.
26. Lj. Karaman, O počecima srednjovjekovnog Splita do godine 800., *Serta Hoffilleriana*, Zagreb 1940, 419-434.
27. M. Barada, Nadvratnik VII stoljeća iz Kaštel Sućurca, *Serta Hoffilleriana*, Zagreb 1940, 401-417.
28. Z. Gunjača, O podrijetlu motiva križa od ljiljana, *Prijatelj* zbornik I, Split 1993.
29. I. Petricioli, Krstionica s imenom "Vuissasclavo duci" i problem ninskog baptisterija, *Starpros* 14/1984, 125-133.
30. J. Belošević, Predromanička kamena plastika s Crkvine u Galovcu kod Zadra, *RFFZd* 35(22)/1997, 149-204.

c) Starohrvatsko razdoblje (od 9. do 11. stoljeća):

1. Lj. Karaman, Iskopine društva "Bihaća" u Mravincima i starohrvatska groblja, *Rad JAZU* 268,4/1940, 11-100.
2. Lj. Karaman, Starohrvatsko groblje na "Majdanu" kod Solina, *VAHD* 51/1930-34, 67-100.
3. Ž. Cetinić, *Stranče - Gorica*, Starohrvatsko groblje, Rijeka 1998.
4. D. Jelovina, Starohrvatske nekropole na području između rijeka Zrmanje i Cetine, Split 1976.
5. D. Jelovina, Starohrvatsko groblje na "Mastirinama" u selu Kašić kod Zadra, *Starpros* 12/1982, 35-66.
6. D. Jelovina, D. Vrsalović, Srednjovjekovno groblje na "Begovači" u selu Biljanima Donjim kod Zadra, *Starpros* 11/1981, 55-134.
7. D. Jelovina, Statistički tipološko-topografski pregled starohrvatskih naušnica na području SR Hrvatske, *Starpros* 8-9/1963, 101-119.
8. S. Ercegović, Istraživanja u Gackom polju i rasprostranjenost starohrvatskih naušnica izvan Dalmatinske Hrvatske, *Starpros* 7/1960, 243-252.
9. D. Jelovina, Mačevi i ostruge karolinškog obilježja u muzeju Hrvatskih arheoloških spomenika, Split 1986.
10. J. Werner, Zur Zeitstellung der altkroatischen Grabfunde von Biskupija-Crkvina (Marienkirche), *Schild von Steier* 15-16/1978-79, 227-237.
11. E. Kolníková, Totenobelus in frühmittelalterlichen Gräbern der Slowakei, *Slovenska archeológia* 15,1/1967, 246-254.
12. Z. Vinski, O nalazima karolinških mačeva u Jugoslaviji, *Starpros* 11/1981, 9-53.
13. Z. Vinski, Marginalia uz izbor karolinškog oružja u jugoistočnoj Evropi, *Starpros* 15/1985, 61-118.

14. M. Zekan, Karolinški i poslijekarolinški nalazi iz Bosne i Hercegovine, Livanjski kraj u povijesti, Split-Livno 1994.
15. S. Gunjača, Revizija iskopina u Biskupiji kod Knina god. 1950, Ljetopis JAZU 57/1953, 9-49.
16. S. Gunjača, Četvrta starohrvatska crkva u Biskupiji kod Knina i groblje oko nje, Starpros 2/1952.
17. S. Gunjača, Starohrvatska crkva i groblje na Lopuškoj glavici u Biskupiji kod Knina, Starpros 3/1954, 7-29.
18. S. Gunjača, Ostaci starohrvatske crkve Sv. Cecilije na Stupovima u Biskupiji kod Knina, Starpros 5/1955, 65-124.
19. Prilozi istraživanju starohrvatske arhitekture, Split 1978.
20. T. Marasović, Graditeljstvo starohrvatskog doba u Dalmaciji, Split 1994.
21. M. Prelog, Između antike i romanike, Peristil 1/1954, 5-14.
22. E. Dyggve, Povijest salonitanskog kršćanstva, Split 1996.
23. T. Marasović, Regionalizam u ranosrednjovjekovnoj arhitekturi Dalmacije, Starpros 14/1984, 135-158.
24. M. Jurković, Od Nina do Knina, Zagreb 1992.
25. M. Jurković, Crkve s westwerkom na istočnom Jadranu, PPUD 26/1986-87, 61-85.
26. M. Jurković, O arhitekturi hrvatske države 9. stoljeća, Izdanja HAD-a 15/1990, 65-73.
27. L. Katić, Saksonac Gottschalk na dvoru kneza Trpimira, Bogoslovska smotra XX/1932.
28. I. Petricioli, Osvrt na ninske građevinske i umjetničke spomenike srednjega i novoga vijeka, Radovi Instituta JAZU (HAZU) u Zadru, 16-17/1969, 299-356.
29. I. Petricioli, Prilog diskusiji o starohrvatskim crkvama s oblim kontraforima, Izdanja HAD-a 8/1984, 221-9.
30. L. Marun, Ruševine crkvice Sv. Luke na Uzdolju kod Knina s pisanom uspomenom hrvatskog kneza Mutimira, Starpros N. S.I/3-4, , 1927, 272-315.
31. I. Petricioli, Crkva Sv. Spasa na vrelu Cetine, Starpros 22/1995.
32. S. Gunjača, Radovi na crkvi i groblju Svetog Spasa na vrelu Cetine, Starpros 22/1995.
33. Ž. Rapanić, D. Jelovina, Revizija istraživanja i nova interpretacija arhitektonskog kompleksa na Otoku u Solinu, VAHD 70-71/1968-69, 107-135.
34. P. Vežić, Crkva Sv. Trojstva (Sv. Donata) u Zadru, Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske 8-9/1982-83, Zagreb 1985.
35. I. Fisković, Prilog proučavanju porijekla predromaničke arhitekture na južnom Jadranu, Starpros 15/1985, 133 i dalje.
36. Starohrvatska baština, Zagreb 1976.
37. Starohrvatski Solin, Split 1992.
38. F. Bulić, Hrvatski spomenici u kninskoj okolini uz ostale suvremene dalmatinske iz doba narodne hrvatske dinastije, pretisak iz 1888. g., Zagreb 1995.
39. T. Burić, Ranosrednjovjekovna skulptura s Kapitula kod Knina, Starpros 18/1988, 91-117.
40. T. Burić, Kameni namještaj predromaničke crkve Sv. Jurja na Putalju iznad Kaštel-Sućurca, Starpros 13/1983, 147-161.
41. N. Jakšić, Zabati oltarne pregrade iz Crkvine u Biskupiji kod Knina, PPUD 21/1980, 97-109.
42. N. Jakšić, Majstor koljanskog pluteja, Izdanja HAD-a sv. 8/1984, 243-252.
43. B. Gabričević, Sarkofag nadbiskupa Ivana pronađen u podrumima Dioklecijanove palače, VAHD 62/1960.
44. I. Petricioli, Pojava romaničke skulpture u Dalmaciji, Zagreb 1960.
45. K. Prijatelj, Skulpture s ljudskim likom iz starohrvatskog doba, Starpros 3/1954, 65-91.
46. E. Dyggve, Oltarna pregrada u krunidbenoj crkvi kralja Zvonimira, VAHD 56-

59/1954-57, 238-243.

47. I. Fisković, *Reljef kralja Petra Krešimira IV*, Split 2002.
48. V. Delonga, *Latinski epigrafički spomenici u ranosrednjovjekovnoj Hrvatskoj*, Split 1996.
49. Ž. Rapanić, *Bilješka uz četiri Branimirova natpisa*, *Starpros* 11/1981, 179-190.
50. F. Bulić, *Izvještaj predsjednika društvenoga Mons. Fr. Bulića o crkvi Sv. Marije od Otoka i nadgrobnom napisu kraljice Jelene*, *Izabrani spisi*, Split 1984, 569-618.
51. D. Rendić-Miočević, *Neke epigrafsko-onomastičke značajke epitafa kraljice Jelene*, *Arheološki radovi i rasprave* 8-9/1982, 219-231.
52. M. Suić, *Prilog tumačenju natpisa kraljice Jelene*, *Starpros* 14/1984, 15-35.
53. Z. Vinski, *O postojanju radionica nakita starohrvatskog doba u Sisku*, *VAMZ* 4/1970, 45-92.
54. B. Marušić, *Starohrvatska nekropola u Žminju*, Pula 1987.
55. A. Šonje, *Crkvena arhitektura zapadne Istre*, Zagreb-Pazin 1982.
56. Z. Vinski- K. Vinski-Gasparini, *Gradište u Mrsunjskom lugu*, Zagreb 1950.
57. A. Milošević, *Arheološka topografija Cetine*, Split 1998.
58. J. Giesler, *Untersuchungen zur Chronologie der Bijelo Brdo-Kultur*, *Praehistorische Zeitschrift* 56,1/1981, 4-167.
59. J. Brunšmid, *Hrvatske sredovječne starine*, *VHAD n.s. VII/1903-1904*, 30-97.
60. Ž. Tomičić, *Zvonimirovo i Josipovo - groblja starohrvatskoga doba u Virovitičko-podravskoj županiji*, Zagreb - Virovitica 1997.
61. Ž. Tomičić, *Novi prilozi vrednovanju ostavštine srednjovjekovnog groblja Bijelo Brdo II*, *Prilozi* 8/1991, 95-148.
62. Ž. Tomičić, *Prilog istraživanju kronologije srednjovjekovnog groblja Lijeva bara u Vukovaru*, *Starpros* 20/1990, 111-182.
63. Ž. Demo, *Vukovar - Lijeva Bara - katalog izložbe*, Zagreb 1996.

d) Razvijeni i kasni srednji vijek (od 12. do 16. stoljeća):

1. S. Čače, I. Fadić, T. Burić, *Putalj - katalog izložbe*, Split 1997.
2. D. Jelovina, *Kasnosrednjovjekovna nekropola "Greblje" u selu Maljkovu*, *Starpros* 7/1960, 255-266.
3. S. Gunjača, *Starohrvatska crkva i kasnosrednjovjekovno groblje u Brnazima kod Sinja*, *Starpros* 4/1955, 85-134.
4. Š. Bešlagić, Đ. Basler, *Grborezi - srednjovjekovna nekropola*, Sarajevo 1964.
5. N. Jakšić, M. Petrinec, *Kasnosrednjovjekovno groblje kod crkve Sv. Spasa u Vrh Rici*, *Starpros* 23/1996.
6. D. Vrsalović, *Kasnosrednjovjekovne ostruge u Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu*, *Starpros* 8-9/1963.
7. T. Burić, *Villa sancti Georgii de Putalio*, *Starpros* 14/1984, 305-324.
8. *Bribir u srednjem vijeku*, Split 19963.
9. T. Burić, *Bribir - srednjovjekovno sijelo Šubića*, Split 1997.
10. S. Gunjača, *Tiniensia Archaeologica - Historica - Topographica II*, *Starpros* 7/1960, 7-134.
11. B. Fučić, *Izvještaj o putu po Istri 1949. godine*, *Ljetopis JAZU* 57/1953, 67-140.
12. Č. Iveković, *Kapitul kod Knina*, *Starpros n.s. I*, 3-4/1927, 252-271.
13. *Rudina - benediktinska opatija Sv. Mihovila*, Požega 1997.
14. Lj. Karaman, *Pregled umjetnosti u Dalmaciji (od doseljenja Hrvata do pada Mletaka)*, *Odabrana djela*, Split 1986.
15. Lj. Karaman, *O djelovanju domaće sredine u umjetnosti hrvatskih krajeva*, *Odabrana djela*, Split 1986.
16. A. Milošević, *Stećci i Vlasi*, Split 1991.

- osnove historiografske koncepcije o porijeklu i doseljenju Hrvata
- prikaz najstarije hrvatske povijesti u "De administrando imperio"
- teorija B. Grafenauera o vremenu doseljenja Hrvata
- oblici bizantske vlasti u ranom srednjem vijeku
- područja pod bizantskom vlašću u ranom srednjem vijeku u Dalmaciji
- izvori koji govore o vremenu uspostave teme Dalmacije
- pregled sklavinija na istočnoj jadranskoj obali
- Karamanove teze o predromaničkoj arhitekturi i plastici u knjizi "Iz kolijevke hrvatske prošlosti"
- mišljanja Ž. Rapanića o genezi i glavnim karakteristikama predromanike u Dalmaciji
- karakteristike splitske i zadarske ranosrednjovjekovne klesarske radionice
- karakteristike predromaničkih zabata u Dalmaciji
- izgled predromaničke oltarne pregrade
- što čini crkveni namještaj, a što arhitektonsku plastiku?
- vrijeme izgradnje crkve Sv. Donata u Zadru
- romanika na području sjeverne Dalmacije i kvarnerskih otoka
- romanika u Trogiru i Splitu
- romanika na dubrovačko-kotorskom području
- M. Prelog o karakteristikama predromanike u Dalmaciji
- groblje u Dubravicama kod Skradina
- predromanička arhitektura u Zadru
- benediktinski samostani 9. st. na istočnoj obali Jadrana
- vrijeme procvata benediktinskih samostana u Dalmaciji i njihova podjela na gradske i kraljevske samostane
- pojava benediktinaca u sjevernoj Hravtskoj
- vrijeme pada Salone
- kršćanske adaptacije unutar Dioklecijanove palače
- ranosrednjovjekovna crkvena arhitektura u Istri
- nalaz iz Čađavice
- ostava matrica za tiještenje iz Biskupije
- Wernerova podjela slavenskih lučnih fibula 7. stoljeća
- karakteristike rane slavenske keramike
- martinovski kulturni krug
- karakteristike groblja poganskog horizonta (do sredine 9. st.) u Dalmaciji
- najstariji horizont grobova na lokalitetu Crkvina u Biskupiji kod Knina
- značenje groblja u Kašiću
- grob hrvatske odličnice iz Trilja

- groblje u Brodskom Drenovcu
- ranokarolinški nalazi u Hrvatskoj kao pokazatelji karolinškog utjecaja u kristijanizaciji
- karolinški mačevi i ostruge u Hrvatskoj
- krstionica kneza Višeslava, luk iz Kaštel Sućurca i sarkofag Ivana Ravenjanina
- Karamanove teorijske postavke o starohrvatskim grobljima
- karakteristike i datacija grobalja u Mravincima, Majdanu i Gajinama
- groblje Stranče-Gorica
- najznačajnija groblja iz Jelovinina pregleda starohrvatskih nekropola
- J. Werner o dataciji grobova odličnika u Biskupiji – Crkvini
- pet lokaliteta u Biskupiji
- crkveni namještaj iz crkve Sv. Marije na Crkvini u Biskupiji
- karakteristike i datacija crkava s oblim kontraforima
- Marasovićeve podjela crkava centralne osnove
- regionalni tip predromaničke arhitekture na Braču
- regionalni južnodalmatinski kupolni tip
- trobrodne crkve s kupolom u dalmatinskom srednjem vijeku
- trobrodni jednoapsidni tip u dalmatinskoj predromanici
- trobrodni troapsidalni tip u dalmatinskoj predromanici
- predromaničke adaptacije ranokršćanskih crkava
- problematika crkava s westwerkom
- bizantski tip crkve s upisanim križem
- crkvena arhitektura u Ninu u ranom srednjem vijeku
- rezultati revizijskih istraživanja na Otoku u Solinu (problematika crkava kraljice Jelene)
- crkva Sv. Petra i Mojsija (Zvonimirova krunidbena bazilika)
- lokalitet Bijaći (karakteristike arhitekture, plastike i grobnih nalaza)
- arheološki nalazi na Putalju
- ranosrednjovjekovne crkve izvan Palače u Splitu
- trogirski ranosrednjovjekovna crkvena arhitektura
- karakteristike južnodalmatinske predromaničke plastike
- ranosrednjovjekovne crkve u Dubrovniku
- Kapitul kod Knina
- Uzdolje kod Knina
- radionice ranoromaničke skulpture u Dalmaciji
- podjela predromaničkih i ranoromaničkih natpisa prema sadržaju (V. Delonga)
- natpisi hrvatskih knezova 9. stoljeća
- natpis hrvatske kraljice Jelene
- nadbiskupi Martin i Lovre

- djelatnost biskupa Donata
- natpis na sarkofagu Petra Crnog
- crkva i groblje u Gornjim Koljanima
- lokalitet Crkvina u Galovcu
- predromanički lokaliteti u jugozapadnoj Bosni (prema V. Delonga)
- groblje u Žminju u Istri
- kronologija bjelobrdske kulture
- arheološki materijal bjelobrdske kulture
- važnija groblja bjelobrdske kulture
- groblja razvijenog i kasnog srednjeg vijeka
- groblje kod crkve Sv. Spasa u Vrh Rici
- Bribir u srednjem vijeku
- romaničke i gotičke crkve u Istri
- datiranje i rasprostranjenost srednjovjekovnih stećaka
- datiranje i karakteristike predromanike u Hrvatskoj
- položaj Nina u ranom srednjem vijeku
- ranosrednjovjekovni natpisi hrvatskih župana
- posvetni natpisi crkvenih osoba
- ranosrednjovjekovni sarkofazi u Splitu
- najznačajnija groblja poganskog horizonta (do sredine 9. st.) u Dalmaciji
- karakteristike i datacija naušnica grozdolikog tipa, jednojagodnih i četverojagodnih naušnica te naušnica žminjskog tipa
- karakteristike i datacija naušnica volinjskog tipa
- karakteristike i datacija trojagodnih naušnica
- etape u uspostavi vlasti Arpadovića u Hrvatskoj: najznačajniji događaji i spomenici iz 90-ih godina 11. st. i početka 12.
- Toma Arhiđakon kao izvor za ranosrednjovjekovno razdoblje
- vrijeme osamostaljenja hrvatske kneževine u 9 st.
- odnos dalmatinskog kneza Borne prema Francima
- događaji iz Trpimirovog doba i prisutnost stranih utjecaja u Hrvatskoj
- Bašćanska ploča (sadržaj natpisa i problematika prisutnosti glagoljice u Hrvatskoj)
- srednjovjekovni lokaliteti Rudine i Topusko
- reformirani benediktinski i ostali crkveni redovi u Hrvatskoj u kasnijem srednjem vijeku
- problematika srednjovjekovnih naselja: utvrđeni gradovi, naselja otvorenog tipa, gradišta
- tipovi groblja klasičnog starohrvatskog razdoblja